

2023 ONUR AYINDA
İZMİR'DE LGBTİ+'LARIN
İFADE VE ÖRGÜTLENME
ÖZGÜRLÜĞÜ RAPORU

GİRİŞ

New York, Greenwich Village'da yer alan Stonewall Inn isimli bara 28 Haziran 1969'da gerçekleşen polis saldırısı sonrası barın müdavimi LGBTİ+'ların karşılık vermesi sonucu tarihte Stonewall Direnişi ya da barın bulunduğu caddeden adını alan Cristopher Street Ayaklanmaları ismiyle anılan bir dizi eylem ve sokak mücadelesi yaşanmıştır. 1960'larda LGBTİ+'lara yönelik yaşanan hem sivil hem de polis saldırılarının patlama noktası olan ve LGBTİ+ mücadelesi için dönüm noktalarından birisi olarak kabul edilen bu günü anmak için dünyanın çeşitli kentlerinde haziran ayı LGBTİ+ Onur Ayı olarak kutlanmakta, ay boyunca çeşitli etkinlikler ve onur yürüyüşleri düzenlenmektedir.

İzmir'de 2013 yılında gezi eylemleri sırasında örgütlenen bir grup bağımsız aktivistin ilk onur yürüyüşünü organize etmesi sonucunda her yıl haziran ayında İzmir Onur Yürüyüşü gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda her geçen yıl kent genelinde hem LGBTİ+ Onur Haftası Komitesi tarafından hem de LGBTİ+ örgütleri ve diğer STÖ'ler tarafından çeşitli etkinliklerle LGBTİ+ Onur Ayı kutlanmaktadır.

2016 yılına kadar İzmir LGBTİ+ Onur Yürüyüşü herhangi bir yasaklama ve müdahale olmadan barışçıl bir biçimde gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında İzmir Valiliği'nin yasaklama kararı sonra ilk defa İzmir Onur Yürüyüşü'ne yönelik polis müdahalesi gerçekleşmiş ancak LGBTİ+'lar engellemelere rağmen yürümeyi başarmıştır. 2017 ve 2018'de herhangi bir yasak kararı olmaksızın polis yürüyüşü engellemeye çalışmış ancak alanda yapılan pazarlıklar sonucu yürüyüş güzergahı kısaltılarak yürüyüş gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında İzmir Valiliği hem İzmir Onur Haftasını hem de İzmir Onur Yürüyüşünü kapsayacak şekilde yasaklama kararı açıklamış, Genç LGBTİ+ Derneği'nin yürütmeyi durdurma istemiyle dava açması sonucunda haftanın ilk günlerinde hafta etkinliklerine ilişkin yasak kalkmış ancak yürüyüş yasağına ilişkin mahkeme yürütmeyi durdurma kararı vermemiştir. >>>

2019 senesinde polis kitlenin toplanmasına dahi izin vermeden kitleyi dağıtmaya çalışmış, kitlenin ısrarı sonucunda basın açıklaması gerçekleştirilmiş, kitleye dağılması için süre ve alan tanımayan polis biber gazı ile müdahale ederek kitleyi dağıtmıştır. Kitle dağıldıktan sonra yürüyüşe katıldığı düşünülen, üzerinde LGBTİ+ sembolleri bulunan kişiler Kordon, Kıbrıs Şehitleri Caddesi ve ara sokaklarda zor kullanılarak gözaltına alınmıştır. Aralarında 3 çocuğun da bulunduğu 16 kişi gözaltına alınmıştır. 2020 yılında pandemi nedeniyle tüm etkinlikler online olarak gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında herhangi bir yasak kararı olmamasına rağmen polis yürüyüş olursa müdahale edeceğini söylemiş ancak basın açıklamasına izin vermiştir. Basın açıklaması sonrası yaklaşık bir saat boyunca İzmir Onur Yürüyüşü için toplanan kitle slogan ve şarkılarla LGBTİ+ Onur Ayını kutlamışlardır. Herhangi bir olay ya da saldırı olmadan eylem tamamlanmıştır. 2022 yılında İzmir Valiliği isim vermeden kent genelinde üç günlük açık alan etkinliklerini yasakladığını duyurdu. Yürüyüş için toplanan kitleye yönelik polis müdahalesi sonucu 12 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 1 stajyer avukat ifadesi alınmadan serbest bırakıldı. Tüm engellemelere rağmen ara sokaklarda, Kordonda ve Kıbrıs Şehitleri Caddesinin çeşitli noktalarında buluşan LGBTİ+'lar yürüyüşü gerçekleştirdi.

Bu rapor 2023 yılında İzmir genelinde Onur Ayı kapsamında getirilen yasaklamalar, gerçekleştirilen nefret eylemleri, polis müdahalesi ve tüm engellemelere rağmen direnen LGBTİ+'ların gerçekleştirdiği eylemleri tarihsel sıra ile anlatmaktadır.

30 gün boyunca kent genelinde toplamda 4 etkinlik/basın açıklaması/ yürüyüşe karşı polis saldırısı gerçekleşti. 1'i çocuk 60 kişi gözaltına alındı. 3 nefret söylemi ve tehdit içeren eylem gerçekleştirildi. 29 kişi Onur Yürüyüşü sonrası Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na başvurarak darp raporu almış ve destek talep etmiştir. Başvuranlardan 27 kişi gözaltı sırasında darp edilmiş 2 kişi gözaltına alınmaksızın yürüyüş sırasında darp edilmiştir.

ONUR AYINDA GENÇ LGBTİ+ DERNEĞİ

Genç LGBTİ+ Derneği olarak onur ayı boyunca İzmir’de yaşanan ifade ve örgütlenme özgürlüğü ihlallerini izlemek, kent genelinde LGBTİ+ örgütlerinin organize ettiği eylemlilikleri ve etkinlikleri desteklemek, görünür kılmak ve iletişim halinde olduğumuz sivil toplum örgütlerini bu konuda bilgilendirerek onur ayını gündemlerine almaları için çalışmalar yaptık.

1 Haziran’da Ege Onur Pikniğine yönelik nefret söylemleri ve saldırı tehditlerine karşı karar alıcıları göreve çağıran ve Ege Üniversitesi öğrencileriyle dayanıştığımızı söyleyen bir açıklama yayınladık. 2 Haziran’da İzmir Barosu önünde yapılan basın açıklamasına katıldık ve hem polis müdahalesini hem de yapılan açıklamayı instagram hesabımızdan canlı yayınladık. 10 Haziran’da ülke genelindeki LGBTİ+ dernekleri ile 9 Haziran’da yoğun polis müdahalelerinin yaşandığı II. ODTÜ Onur Yürüyüşü hakkında basın açıklaması yaptık. 16 Haziran’da nefret cinayeti sonucu hayatını kaybeden Ecem Seçkin’in failinin ilk duruşması için İzmir Adliyesindeydik. Dava öncesi adliye önünde basın açıklaması gerçekleştirdik. 18 Haziran Translarla Eşitlik Günü kapsamında Lavender LGBTİQ+ ve Direnişin Renkleri ile ortak basın açıklaması yayınladık. 20 Haziran’da Emek ve Demokrasi Güçlerinin LGBTİ+’lara yönelik nefret söylemleri ve eylemlerine karşı yaptığı basın açıklamasına katıldık ve açıklamayı instagram üzerinden canlı yayınladık. 25 Haziran’da İzmir Onur Yürüyüşü boyunca danışma hattımızı açık tuttuk, sahada yaşananları Twitter hesabımızdan anlık olarak duyurduk, avukatlarla anlık iletişim kurduk, gözaltına alınan arkadaşlarımızı yalnız bırakmadık ve gece boyunca gözaltı işlemlerinin tamamlanmasını bekledik.

Tüm bu süreçte sosyal medya hesaplarımıza gelen nefret içerikli yorum ve mesajlar artış gösterdi, danışma hattımıza gelen tehdit telefonları arttı. Ancak biz var olmaya, üretmeye, tartışmaya, konuşmaya devam ettik.

HAZİRAN 2023 İZMİR

1 Haziran

Ege Üniversitesi öğrencisi LGBTİ+'lar "2. Ege Onur Pikniği" için 2 Haziran'da Edebiyat Fakültesi Dekanlık önüne çağrı yaptı. Bu çağrı üzerine sosyal medyada örgütlenen TGB, TÜGVA, YRP ve Büyük Aile Platformu gibi oluşumlar nefret söylemi ve tehdit içerikli paylaşımlar yaptılar.

1 Haziran'da TGB'nin öncülük ettiği nefret grupları Ege Üniversitesi girişinde bir basın açıklaması yaparak rektörlüğü pikniği engellemeye davet etti ve piknik günü kendilerinin de orada olacağını duyurdu. Herhangi bir engellenin gerçekleşmediği basın açıklamasında devletin resmi haber ajansı Anadolu Ajansı da oradaydı.

1 Haziran

1 Haziran

Ege Üniversiteli LGBTİQ+lar Yalnız Değildir

Ege Üniversitesi öğrencileri, Onur Haftası kapsamında 02.06.2023 tarihinde saat 12.00'de üniversite kampüsünde yapmayı planladıkları ve Ege Üniversiteli LGBTİQ+ların bir araya geleceği "Onur Pikniği" nedeniyle hedef haline getirilirken, etkinlik de engellenmeye çalışılmaktadır. Konuyla ilgili Baro Başkanımızca Emniyet Müdürlüğü ve Ege Üniversitesi Rektörlüğü ile gerekli görüşmeler yapılmış, pikniğin yapılmasının sağlanması için gerekli önlemlerin alınması talep edilmiştir.

Öte yandan 02.06.2023 tarihinde (yarın) yapılacak olası hukuka aykırı müdahaleleri ve yaşanması muhtemel hak ihlallerini önlemek için kriz masası oluşturulmuştur.

Kriz masasında görev almak isteyen meslektaşların Baromuz Yönetim Kurulu Üyesi Av. Gamze Simşek'e isimlerini bildirmelerini rica ederiz.

Saygılarımızla...

İrtibat No: 0 507 645 21 70

İZMİR BAROSU
BAŞKANLIĞI

f @izmirbarosu @izmir_barosu @izmirbarosu 0 232 463 00 14 info@izmirbarosu.org.tr

Yaşananların üzerine İzmir Barosu Ege Üniversitesi Rektörlüğü ile bir görüşme yaparak pikniğin güvenliğini sağlamaya çağırdı. Ege Üniversitesi Rektörlüğünün güvenliği sağlayamayacağını söylemesi üzerine Baro bir açıklama yayınlarak kriz masası oluşturduğunu duyurdu.

2 Haziran'da Ege Üniversitesi öğrencileri, nefret gruplarının saldırıları ve rektörlüğün güvenlik önlemi almaması üzerine pikniği ertelediklerini ve İzmir Barosu Özgür Kürsüde basın açıklaması yapacaklarını duyurdu. Açıklanan saat yaklaşırken alan polislerce kuşatılmış durumdaydı. Basın açıklamasına izin vermeyeceğini söyleyen emniyet Baro arazisinde yer alan alanda LGBTİ+'lara, avukatlara ve basın emekçilerine saldırdı. >>>

2 Haziran

📅 2 Haziran

Biber gazı kullanılan saldırıdan birçok kişi etkilendi. Bu saldırının üzerine az sayıda kişi ile basın açıklaması yapılmasına izin verildi. Basın açıklaması sonrasında alanda bekleyen polis sayısının azalmaması nedeniyle LGBTİ+'lar uzunca süre Baro içerisinde beklemek zorunda kaldılar. Tüm saldırı ve engelleme girişimlerine karşı basın açıklaması gerçekleştirildi.

2022 onur yürüyüşüne katıldıkları gerekçesiyle LGBTİ+ aktivistleri ifadeye çağrıldı. Üzerinden bir yıl geçtikten sonra onu ayı içerisinde LGBTİ+ aktivistlerinin ifadeye çağrılması 2023 onur yürüyüşü öncesi gözdağı olarak yorumlandı.

📅 5 Haziran

9 Haziran

İzmir Onur Haftası komitesi, yasaklanan ve polis saldırısının yaşandığı II. ODTÜ Onur Yürüyüşüne ilişkin basın açıklaması gerçekleştirdi. Basın açıklamasına herhangi bir müdahale olmadı.

Direnişin Renkleri çağrısıyla 13 Haziran'da İzmir Demokrasi Üniversitesi Onur Pikniği için İnciraltında bir araya gelmek isteyen öğrencilerin piknik yapmasına emniyet tarafından izin verilmedi. İki öğrenci gözaltına alındı. Günün devamında piknik alanında Bostanlı'ya geçen öğrenciler oturdukları kafelerde polis tarafından takip ve taciz edildiklerini söylediler. Tüm engellemelere rağmen öğrenciler başka bir lokasyonda pikniği gerçekleştirdi.

13 Haziran

 14 Haziran

Direnişin Renkleri çağrısıyla 14 Haziran'da Dokuz Eylül Üniversitesi Onur Pikniği için Tınaztepe kampüsüne giden öğrencilerin bindiği otobüs polis tarafından takip edildi. Kampüs içerisinde piknik için bir araya gelmek isteyen beş öğrenci gözaltına alındı. Gözaltı ve engellemelere rağmen öğrenciler pikniği başka bir konumda gerçekleştirdi.

5 Ocak'ta öldürülen trans seks işçisi Ecem Seçkin'in davası öncesi 16 Haziran'da adliye önünde Genç LGBTİ+ Derneği çağrısıyla basın açıklaması yapmak için bir araya gelen aktivistler polisin engelleme ve gözaltı tehditlerine rağmen basın açıklamasını gerçekleştirdi.

 16 Haziran

16 Haziran

15 Haziran'da İzmir Barosu Onur Haftası programının duyurulması sonrası Büyük Aile Platformu üyeleri sosyal medyada nefret ve tehdit içerikli paylaşımlar yaptı. 16 Haziranda Büyük Aile Platformu, Cumhuriyet Kadınları Derneği, TGB ve Vatan Partisi, İzmir Barosu önünde etkinliklere karşı nefret açıklaması yaptı. Katılımcılar arasında İzmir Barosu eski YK Üyesi, LGBTİ+ Hakları Komisyonunun kurucularından ve komisyonun ilk dönem etkinliklerinde yer alan Cumhuriyet Kadınları Derneği yöneticisi Nuriye Kadan da yer aldı.

16 Haziran'da İzmir Onur Haftası programı açıklandı. Programın açıklandığı günün akşamı İzmir Valisi Yavuz Selim Köşger, Twitter hesabından herhangi bir resmi yasaklama kararı olmamasına rağmen "Valiliğimizin yetkisi çerçevesinde, yasalara ve toplumun değerlerine aykırı hiçbir toplantı, gösteri ve yürüyüşe izin verilmeyecektir. Yasalara aykırı davranışlar hakkında da kolluk güçleri yetkileri çerçevesinde her türlü müdahaleyi yapacaktır. Kamuoyuna saygı ile duyurulur." açıklamasını paylaştı.

16 Haziran

📅 17 Haziran

İzmir Barosu Onur Ayı programı kapsamında Baro Bahçede gerçekleştirilen Onur Ayı Kahvaltısında TGB, Vatan Partisi, Büyük Aile Platformu ve Cumhuriyet Kadınları Derneği üyeleri tarafından saldırı girişimi oldu. Polis kahvaltıya gelenler ve nefret grupları arasında konuşulurken herhangi bir müdahale etmediği gibi kahvaltıya gelenleri tehdit etti. Tüm engellemelere rağmen kahvaltı gerçekleşti.

LGBTİ+'lara yönelik saldırılar ve İzmir Barosuna yönelik saldırılara ilişkin İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri İzmir Barosu Özgür Kürsüde basın açıklaması gerçekleştirdi. Yoğun polis ablukası altında gerçekleştirilen açıklamada polis onur bayraklarının açılmasına izin vermedi.

📅 20 Haziran

23 Haziran

İzmir Valiliği, 25 Haziran'da yapılacağı duyurulan II. İzmir Onur Yürüyüşü öncesindeki son mesai günü mesai bitiminden sonra akşam saatlerinde iki gün süreyle “toplantı, yürüyüş, basın açıklaması, oturma eylemi, stant/çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş/pankart asma, protesto eylemi, piknik, şenlik, festival vb. eylem/etkinlikler” için yasaklama kararı açıkladı.

Kararın gerekçesi olarak genel ahlaka aykırılık, toplum düzeninin korunması, karşıt grupların provokasyon ihtimali, milli güvenliğin korunması gibi geçmiş yıllarda da sayılan klasik maddeler tekrarlandı.

Yasak kararının tam metni için: <http://www.izmir.gov.tr/duyuru-23062023>

📅 25 Haziran

25 Haziran'da İzmir Onur Haftası Komitesinin çağrısı ile 17.45'te Alsancak Penguen Kitabevi önünde bir araya gelen LGBTİ+'lara polis saldırısı gerçekleşti. Yürüyüşten saatler önce Kıbrıs Şehitleri Caddesine çıkan sokaklara barikat kuran polisler cadde boyunca kafelere oturarak yürüyüş öncesi LGBTİ+'ların kafelerde toplanmasını engellemeye çalıştı. LGBTİ+ olduğundan şüphelendiği kişileri Alsancak Gar ve ara sokaklarda durduran polis eyleme katılmamalarını söyleyip GBT yaptı.

Yürüyüş saati geldiğinde polis LGBTİ+'lara, avukatlara ve basın emekçilerine saldırdı. Saldırıları sonucunda 52 yetişkin 1 çocuk gözaltına alındı. Ayrıca 4 avukat gözaltına alınıp kimlik tespiti sonrası serbest bırakıldı. Tüm baskılara ve saldırılara rağmen LGBTİ+'lar çatlaklardan sızarak ara sokaklarda, kordonda, İzmir Barosu terasında basın açıklamalarını okuyup Onur Yürüyüşünü gerçekleştirdi. >>>

📅 25 Haziran

 25 Haziran

Gözaltına alınanlara polis aracında ve hastane muayeneleri sırasında da ters kelepçe, polis şiddeti, tehdit ve hakaretler sürdü. Gecenin ilerleyen saatlerinde ifade işlemleri tamamlandı ve gözaltına alınanlar kent genelinde altı ayrı hastaneden serbest bırakıldı.

 30 Haziran

Ege Üniversitesi Yönetiminin nefret gruplarına karşı önlem almaması sonucu ertelenen 2. Ege Onur Pikniği, 30 Haziran'da Vegan Çiftlik Uluslararası Kısa Film Festivali'nde gerçekleşti. Piknik sırasında herhangi bir müdahale yaşanmadı.

YAŞANAN ENGELLEMELERE VE MÜDAHALELERE İLİŞKİN HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Onur haftaları ve onur yürüyüşleri, İzmir için olduğu gibi Türkiye ve dünyanın pek çok yeri için geleneksel hale gelen ve barışçılığıyla tanınan etkinliklerdir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 34. maddesinde "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." hükmü yer almaktadır. Maddenin devamında ise LGBTİ+'ların hak kullanımının önüne geçmek amacıyla sık sık bahane olarak kullanılan genel ahlak gibi kavramların yer aldığı hakkın kısıtlanabileceği haller hükmü ve 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na atıf yapan hüküm bulunmaktadır: "Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir." Ayrıca, toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğü Türkiye'nin de tarafı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11. maddesi ile Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesinin 21. maddesinde de koruma altına alınmıştır.

2015 yılında İstanbul ile başlayan, sonraki yıllarda İzmir dahil olmak üzere birçok farklı şehre yayılan onur haftası yasaklama kararları yerel veya uluslararası düzeyde pek çok mahkeme içtihadının konusu olmuştur. Bunun yanı sıra, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin başka kullanım alanları da mahkemeler tarafından tartışılmıştır. Dolayısıyla toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ait hukuki bir külliyat olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bölümde bu külliyattan birkaç örnek vererek, İzmir'de onur ayında yaşanan müdahalelerin hukuka uygunluğunu değerlendireceğiz.

İnsan hakları hukuku açısından, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması rejimine ilişkin yerleşmiş kriterler bulunmaktadır. Bunlar; sınırlamanın kanun tarafından belirlenmiş ve öngörülebilir olması, sınırlamanın meşru bir amacının bulunması, sınırlamanın demokratik bir toplumda zorunlu olması ve ölçülü olmasıdır. Onur yürüyüşlerine yönelik verilen yasaklama kararlarının bu şartları taşımadığı anlaşılmaktadır. Zira, barışçıl bir gösterinin kamu gücü tarafından engellenmesi kural olarak hukuka uygun değildir. Bu müdahalenin hukuka uygun olabilmesi için gösterinin barışçıl olmaktan çıkması (yani silah veya saldırı içeren bir hal alması) veya hak sahiplerinin dışarıdan gelebilecek tehditlere karşı devlet tarafından korunmasının mümkün olmaması gerekir. Her ne kadar LGBTİ+ karşıtları tarafından bu bilgi notunda da yer alan provokatif eylemler gerçekleşmişse de bunlar devletin kurumları tarafından engellenemeyecek, hak sahiplerinin korunamayacağı büyüklükte ve şiddette eylemler değildir. Dolayısıyla İzmir Valiliğinin onur haftasına ve onur yürüyüşüne yönelik yasaklama kararı da yasaklama kararı olmaksızın kolluk güçlerinin etkinlikleri engellemeye yönelik eylemleri de keyfi, ölçsüz, soyut sebeplere ve çelişkili argümanlara dayanan, yalnızca LGBTİ+'ların LGBTİ+ oldukları için hak kullanımını engellemeye dönük olduğundan hukuka aykırıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, birden fazla kararında onur yürüyüşünün barışçıl hak kullanımının bir yansıması olduğunu teyit etmiştir. Bu nedenle farklı kararlarında onur yürüyüşünün kamu gücü tarafından engellenmesinin ve onur yürüyüşünde hak sahiplerine yönelen sivil şiddetin cezasız bırakılmasının hak ihlali olduğuna hükmetmiştir.¹ Valiliklerin ve kaymakamlıkların aldığı onur haftası ve onur yürüyüşü yasaklama kararları, Türkiye'deki yerel mahkemelere de birçok kez taşınmıştır. Bu davaların önemli bir kısmı valiliklerin ve kaymakamlıkların hukuka aykırı davrandığının tespitiyle sonuçlanmıştır. >>>

1: Bkz: (Bączkowski ve Diğerleri v. Polonya, 2007; Alekseyev v. Rusya, 2010; Identoba ve Diğerleri v. Gürcistan, 2015; Lashmankin ve Diğerleri v. Rusya, 2017; Zhdanov ve Diğerleri v. Rusya, 2019; Berkman v. Rusya, 2020)

Örneğin; Genç LGBTİ+ Derneğinin İzmir Valiliği aleyhine davacı olduğu ve derneğin lehine sonuçlanan davada mahkemece “Toplumun cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim bakımından farklılaşmış bir kesiminin maruz kaldığı nefret, ayrımcılık,ve şiddete karşı toplumda duyarlılık ve farkındalık yaratmaya yönelik olduğu görülen ‘Onur Yürüyüşü’ çoğulculuğa ve barış içinde bir arada yaşamaya katkı sağlayacağı için demokratik toplumda korunması gereken bir temel hak ve hürriyet kullanımınıdır.” denilerek²2019 yılında verilen yasaklama kararı iptal edilmiştir.

Sonuç olarak yapılan gözlemler neticesinde aşağıdaki hak ihlalleri tespit edilmiştir:

- Kolluk güçleri hiçbir yasal dayanağı olmadan ve herhangi bir gerekçe sunmadan, aksi halde hak sahiplerinin gözaltına alınacağı tehdidiyle basın açıklamalarında onur bayraklarının görünür biçimde kullanılmasını engellemiştir.
- Tamamen barışçıl olan onur haftasının bazı etkinlikleri ve onur yürüyüşü yasal düzenlemelere ve geçmişte benzer durumlara ilişkin verilen yargı kararlarına rağmen hukuka aykırı işlem ve eylemlerle engellenmiştir.
- Onur yürüyüşü günü kolluk güçleri, Alsancak civarında belirlediği noktalarda ayrımcı bir saikle LGBTİ+ olduğunu düşündüğü kişilere GB (Genel Bilgi Tarama) uygulaması yaparak LGBTİ+’ları olağan şüpheli haline getirmeye çalışmıştır. Bu sırada durdurduğu kişilere onur yürüyüşüne gidip gitmediğini sormuş ve yürüyüşün yasaklandığını belirterek baskı kurmuştur. >>>

2: İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesinin 2020/845 E. 2020/1916 K. sayılı kararı.

- Hiçbir şekilde engellenmemesi gereken onur yürüyüşü, müdahaleye uğramış olmasının yanı sıra müdahale biçimiyle de hak ihlallerine konu olmuştur. Kolluk güçleri gösteri yürüyüşlerine müdahale kriterlerine uymamıştır. Bu bağlamda herkesin duyabileceği biçimde birden fazla kez iltiharda bulunması, gruptan dağılmak isteyenler için makul süre vermesi, yine dağılmak isteyenler için tahliye koridoru açması gereken ve direnmeyen kişilere yönelik zor kullanmaması gereken kolluk güçleri, bu kriterlerin hiçbirine uymamıştır.
- Kolluk güçleri, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 16. maddesinde belirlenen zor kullanma yetkisinin sınırlarını aşmıştır.
- Onur yürüyüşünde CMK'nın 93. maddesine aykırı olarak yasal koşulları oluşmadığı halde bazı kişilere kelepçe takılmış, bu kelepçelerin bir kısmı insan haklarına aykırı olduğu bilinen ters kelepçe şeklinde takılmıştır.
- Özellikle gözaltı aracında kolluk güçlerinin gözaltına alınan hak sahiplerine yönelik hakaret ve tehditleri olmuştur.
- Kolluk güçleri tarafından yakalama işlemi uygulanan kişilere derhal haklarının hatırlatılması gerekirken, CMK'nın 90. maddesine aykırı olarak hiçbir aşamada hak sahiplerine hakları hatırlanmamıştır.
- Gözaltına alınan hak sahiplerinin sağlık muayeneleri, İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkin Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu'nun (İstanbul Protokolü) belirlediği çerçevede "tepeden tırnağa" yapılmayarak geçirilmiştir.
- 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine aykırı olarak onur yürüyüşü günü sahada olan 4 avukat, avukat olduğunu söylemesine ve kimlik ibraz edebilecek durumda olmasına rağmen yakalama işlemine maruz bırakılarak kimlik tespiti ve sağlık kontrolü yapılmıyaya kadar gözaltı aracında tutulmuştur.

- Onur yürüyüşü günü sahada gözlemci olmak ve hak ihlallerine engel olmak amacıyla bulunan İzmir Barosu üyesi avukatlar ve hak temelli sivil toplum örgütlerinin temsilcileri birçok kez kolluk güçleri tarafından fiziki müdahaleye maruz bırakılmış, görevlerini yapmaları engellenmiştir.
- Onur haftası etkinliklerine karşı yaptıkları eylemlerle LGBTİ+'lara yönelik nefret içerikli söylemlerde bulunan ve etkinlik alanlarına gelerek hak sahiplerini provoke etmeye çalışan kişilere yönelik herhangi bir müdahale edilmemiş ve soruşturma açılmamıştır.
- Ege Onur Pikniği'nin ertelenmesi neticesinde İzmir Barosu önünde yapılan basın açıklamasına, basın açıklaması yapan hak sahiplerinin bulunduğu yer kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan İzmir Barosunun mülkiyetindeki bir alan olmasına rağmen polis bu alana izinsiz şekilde girerek hak sahiplerine ve avukatlara şiddet uygulayarak saldırmıştır.

Av. Mahmut Şeren

KÜNYE

Kapak Görseli
Kazım Kızıl

Raporu Hazırlayan
Barış Azar

Yaşanan Engellemelere ve Müdahalelere İlişkin Hukuki Değerlendirme
Av. Mahmut Şeren

Görsel ve İçerik Kaynakları
Berkcan Zengin
Murat Kocabaş
Ege Onur Pikniği
Direnişin Renkleri
İzmir Barosu
İzmir Onur Yürüyüşü Komitesi
Kaos GL
TİHV

Rapor Tasarımı
Barış Azar

Genç LGBTİ+ Derneği
İzmir, 2023